

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2000/25/CE în ceea ce privește dispozițiile pentru tractoarele introduse pe piață în cadrul mecanismului de flexibilitate

COM(2010) 607 final – 2010/0301 (COD)

(2011/C 107/05)

Raportor unic: **dl Virgilio RANOCCHIARI**

La 10 noiembrie 2010 și, respectiv, 24 noiembrie 2010, Parlamentul European și Consiliul, în conformitate cu articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de Directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2000/25/CE în ceea ce privește dispozițiile pentru tractoarele introduse pe piață în cadrul mecanismului de flexibilitate

COM(2010) 607 final – 2010/0301 (COD).

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 1 februarie 2011.

În cea de-a 469-a sesiune plenară, care a avut loc la 16 și 17 februarie 2010 (ședința din 16 februarie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 144 de voturi pentru și 5 abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 Comitetul Economic și Social European (CESE) nutrește convingerea că reducerea emisiilor nocive de monoxid de carbon, oxizi de azot, hidrocarburi și particule ale motoarelor destinate tractoarelor agricole și forestiere este indispensabilă pentru atingerea nivelurilor de calitate a aerului prevăzute de UE.

1.2 Totodată, CESE este convins că, mai ales într-o perioadă de criză globală în domeniul financiar, economic și al ocupării forței de muncă, trebuie ca industriei europene producătoare de tractoare agricole și forestiere să i se asigure flexibilitatea necesară pentru a permite dezvoltarea noilor tractoare, fără constrângeri economice excesive, cu neputință de suportat în conjunctura actuală.

1.3 Prin urmare, Comitetul susține propunerea Comisiei de a crește la 50 % gradul de flexibilitate prevăzut inițial la 20 %, sporindu-se proporțional și cantitățile fixe specificate în beneficiul întreprinderilor mici și mijlocii.

1.4 CESE consideră că impactul ecologic al creșterii flexibilității nu depinde de durata aplicării mecanismului în sine, însă recomandă fixarea unei date de încheiere pentru etapele în cazul cărora nu s-a prevăzut încă un termen. Din acest motiv, consideră că, pentru toate categoriile de putere aparținând etapei III B și etapelor următoare, este necesară stabilirea unei durate fixe comune, echivalentă cu perioada cea mai scurtă – fie trei ani, fie durata etapei.

1.5 CESE consideră că mecanismele de conformitate și termenele de realizare a tranziției între diferitele etape sunt

deosebit de împovărătoare și solicitante pentru IMM-uri, dat fiind faptul că costurile prevăzute, atât pentru reproiectarea tractoarelor agricole și forestiere prin instalarea noilor motoare cât și, mai ales, cele necesare pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (CDT) și pentru evaluarea conformității se dovedesc, bineînțeles, cu mult mai greu de suportat pentru o întreprindere mică decât pentru marile complexe industriale.

1.6 Prin urmare, CESE susține propunerea de a rezerva IMM-urilor un număr fix de motoare în cadrul acestui mecanism.

1.7 CESE consideră că este esențial ca, la nivel european și internațional, să se depună eforturi conjugate pentru elaborarea unor norme tehnice clare și unanim acceptate, pentru promovarea schimburilor la nivel global în acest sector, printr-o permanentă armonizare a valorilor-limită ale emisiilor în vigoare în cadrul UE cu cele aplicate sau prevăzute în țările terțe.

1.8 CESE este convins că acest efort de armonizare se poate desfășura, de preferință, în Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite, în particular în cadrul Acordului global de armonizare din 1998.

1.9 CESE reiterează necesitatea de a se monitoriza emisiile tractoarelor agricole și forestiere în condițiile reale de utilizare, mai degrabă decât prin probe teoretice la bancul de probă și solicită Comisiei Europene să prezinte cât mai curând propuneri privind planuri de conformitate în funcționare (*in service conformity*).

1.10 CESE consideră că sistemele electronice joacă un rol esențial în controlarea funcționării motoarelor și a dispozitivelor de post-tratare necesare pentru atingerea obiectivelor de mediu stabilite.

1.11 În consecință, CESE propune Comisiei Europene să adopte prevederi care să împiedice manipularea programelor informatice de control și să impună adoptarea unor sisteme care să limiteze performanțele tractoarelor agricole în cazul în care nu a fost efectuată corect revizia sistemelor de post-tratare.

2. Introducere

2.1 Directiva 2000/25/CE se referă la motoarele cu aprindere prin compresie cu o putere cuprinsă între 18 kW și 560 kW, destinate instalării pe tractoare agricole și forestiere. Ea stabilește valorile-limită pentru emisiile de monoxid de carbon, oxizi de azot, hidrocarburi și particule. Directiva stabilește valori-limită din ce în ce mai stricte pentru diverse etape (corespunzând unor date diferite), prevăzute pentru aplicarea unor niveluri maxime de emisii de gaze de eșapament și de particule. Etapele următoare deja stabilite poartă numele de III B (începând de la 1.1.2011) și IV (începând la 1.1.2014). Pentru motoarele cu o putere cuprinsă între 37 și 56 kW nu au fost stabilite cerințe în cadrul etapei IV, în timp ce pentru toate celelalte motoare cu o putere superioară nu s-a stabilit încă o fază următoare fazei IV. Având în vedere că durata unei etape începe cu data de la care aplicarea cerințelor acesteia este obligatorie și până la data la care intră în vigoare cerințele etapei următoare, se poate considera că, în prezent, unele etape (în ceea ce privește anumite segmente de putere) au o durată nelimitată.

2.2 Normele privind emisiile tractoarelor agricole și forestiere au fost supuse unei modificări în 2005. Acest amendament a introdus mecanisme de flexibilitate care au permis adoptarea unor limite de emisii foarte ambițioase, introduse în termene scurte, aliniat la cele stabilite de SUA, dar a introdus, măcar în parte și de manieră simplificată, și mecanisme de flexibilitate analoge celor prevăzute de legislația acestei țări pentru a limita presiunea asupra resurselor umane și economice ale întreprinderilor producătoare. Alte legislații, ca, de exemplu, în China, India și Brazilia, nu prevăd astfel de mecanisme în acest sector, dar dispun de calendare de aplicare cu termene mult mai îndepărtate.

2.3 Sistemul adoptat în UE permite unui constructor de tractoare agricole și forestiere, în cursul unei anumite etape, să achiziționeze de la furnizorii săi de motoare un număr limitat de motoare conforme etapei precedente. Numărul de motoare este stabilit definitiv în momentul depunerii cererii, pe baza a două criterii:

- un procent din vânzările (medii) de tractoare din ultimii cinci ani;
- un număr fix la care au dreptul IMM-urile, având în vedere dimensiunile lor reduce.

Numărul de motoare introduse prin mecanismul de flexibilitate este, deci, independent de durata mecanismelor de flexibilitate.

2.4 Recent, Directiva 2010/26/UE a Comisiei din 31 martie 2010 de modificare a Directivei 97/68/CE privind emisiile motoarelor destinate echipamentelor mobile fără destinație rutieră (NRMM – *non-road mobile machinery*), printre alte măsuri, a simplificat procedura administrativă pentru cererile și verificările din cadrul regimului de flexibilitate, în spiritul unei simplificări legislative bine-venite.

2.5 Prezenta propunere a Comisiei Europene ia act de presiunea deosebită impusă întreprinderilor constructoare de către etapa III B, care impune pentru prima oară adoptarea generalizată a dispozitivelor de post-tratare a gazelor de eșapament ale motoarelor. Aceste tehnologii, deși deja cunoscute și aplicate în sectorul transportului greu, trebuie revizuite în întregime pentru a ține cont de condițiile dificile de funcționare a tractoarelor agricole și forestiere. De asemenea, trebuie revizuite proiectele tractoarelor în sine, pentru a se încorpora dispozitivele de post-tratare.

2.6 Pe de altă parte, începând cu 2009, industria europeană producătoare de tractoare agricole și forestiere a fost grav afectată de repercusiunile crizei economice și financiare globale. O criză care are încă un impact serios pe plan social și, mai ales, al ocupării forței de muncă, deși la nivel statistic se zăresc primele semne ale redresării.

2.7 Propunerea de creștere a nivelului de flexibilitate este limitată exclusiv la etapa III B, care coincide cu perioada cea mai gravă a crizei globale.

2.8 Propunerea Comisiei stabilește o limită temporală unică pentru încheierea mecanismelor de flexibilitate ale etapei III B, ceea ce contravine principiului de introducere treptată a etapelor în funcție de diferitele categorii de putere a motoarelor.

2.9 Deși fixarea unei date de încheiere a mecanismelor de flexibilitate este o decizie rezonabilă pentru segmentele de putere cu durată nelimitată (a se vedea punctul 2.1), nu pare oportun ca durata pentru celelalte categorii de putere să nu fie uniformă, variind între trei și numai un an. În mod normal, motivul unei asemenea alegeri l-ar constitui reducerea impactului asupra mediului; în realitate, cantitatea totală de motoare introduse printr-un mecanism de flexibilitate se stabilește la începutul acestuia, în funcție (procentual) de vânzările medii efectuate de un constructor în anii care preced cererea sa, fiindu-i atribuit un număr fix de motoare, care nu variază în funcție de durata aplicării mecanismului. În principiu, un constructor va solicita această cantitate, ceea ce va permite să se țină cont de impactul acestei măsuri asupra mediului. Durata mecanismului de flexibilitate nu are deci niciun impact ulterior asupra mediului, deoarece numărul de motoare care primesc derogare este fixat de la bun început.

2.10 Pentru a se evita disparități nejustificate între segmentele de putere, trebuie definită o durată uniformă a mecanismelor de flexibilitate pentru toate categoriile de putere a motoarelor, iar această abordare trebuie extinsă, prin modificarea propunerii Comisiei, astfel încât să cuprindă toate etapele care nu au încă un termen de încheiere fixat, cum ar fi etapa IV.

2.11 Pentru dezvoltarea în continuare a industriei, cu respectarea protecției mediului, sunt necesare:

- menținerea competitivității industriei europene a tractoarelor agricole și forestiere, prin atenuarea presiunilor imediate ale crizei economice;
- posibilitatea industriei de a finanța în continuare, în cursul etapei III B, activitățile de cercetare și dezvoltare tehnologică (CDT), pentru toate tipurile de produse, în special cele destinate satisfacerii cererilor de nișă;
- limitarea emisiilor parcului existent, prin stimularea înlocuirii tractoarelor agricole și forestiere vechi cu cele cu impact ecologic scăzut și cu un nivel mai ridicat de siguranță pentru operatori. Opțiunea instalării ulterioare a unor dispozitive de reducere a emisiilor oferă avantaje minore din punctul de vedere al emisiilor nocive și nicio îmbunătățire în materie de siguranță;

3. Propunerea de modificare a directivei

3.1 Prezenta propunere prevede următoarele modificări ale Directivei 2000/25/CE:

3.2 În cursul etapei III B este permisă o creștere a numărului de motoare destinate instalării pe tractoare agricole și forestiere introduse pe piață în cadrul mecanismului de flexibilitate, pentru fiecare categorie de putere. Se prevede o sporire a cantităților pentru care se acordă derogare de la 20 % la 50 % din vânzările anuale anterioare de tractoare sau, alternativ, o adaptare proporțională a numărului fix de motoare care pot fi introduse pe piață în cadrul mecanismului de flexibilitate.

Aceste măsuri expiră la data de 31 decembrie 2013.

3.3 Opțiunea prevăzută vizează, astfel, consolidarea regimului de flexibilitate existent. Această soluție este considerată cea mai potrivită, din punct de vedere al echilibrului dintre impactul asupra mediului și beneficiile economice obținute, datorită reducerii costurilor necesare pentru ca piața să se conformeze noilor valori-limită ale emisiilor. Este necesar să reamintim că posibilitatea de sporire a flexibilității era, de altfel, deja prevăzută la articolul 4 alineatul 8 al Directivei 2000/25/CE mai sus menționate.

4. Observații generale

4.1 CESE susține orientarea Comisiei, de asigurare a unei flexibilități sporite în punerea în aplicare a diferitelor etape de implementare a valorilor-limită admise pentru motoarele destinate instalării pe tractoarele agricole și forestiere, în materie de emisii de monoxid de carbon, oxizi de azot, hidrocarburi și particule.

4.2 CESE împărtășește îngrijorarea Comisiei cu privire la menținerea nivelului competitivității și al ocupării forței de muncă în industria europeană a tractoarelor agricole și forestiere, date fiind repercusiunile crizei financiare și economice internaționale, dar, în același timp, subliniază necesitatea atingerii unui nivel ridicat de protecție a mediului și de bunăstare a cetățenilor europeni.

4.3 CESE susține, așadar, propunerea Comisiei de creștere la 50 % a gradului de flexibilitate pentru sectoarele în care se aplică deja mecanisme de flexibilitate, prevăzute de directiva privind emisiile provenind de la motoarele pentru tractoare agricole și forestiere din 2000 și modificările ei ulterioare, exclusiv pentru faza III B.

4.4 În plan mai general, Comitetul consideră că este esențial ca, la nivel european și internațional, să se depună eforturi conjugate pentru elaborarea unor norme tehnice clare și unanim acceptate pentru promovarea schimburilor globale, în vederea unei armonizări progresive a valorilor-limită ale emisiilor în vigoare în cadrul UE cu cele aplicate sau prevăzute în țările terțe. În acest sens, UNECE de la Geneva pare locul ideal de acțiune.

4.5 Trebuie acordată o atenție specială IMM-urilor din sector, pentru care, în opinia CESE, mecanismele flexibile de conformitate, termenele de realizare și cele prevăzute pentru tranziția de la o etapă la alta sunt foarte împovărătoare, dat fiind faptul că, la adaptarea echipamentelor și motoarelor, costurile sunt totdeauna cu mult mai greu de suportat de către o întreprindere mică decât de marile complexe industriale. De aceea, trebuie rezervată în continuare pentru IMM-uri opțiunea unei cantități fixe de motoare exceptate.

4.6 CESE subliniază că, pentru o definiție precisă a obiectivelor, sunt necesare nu doar stabilirea unor valori-limită riguroase, ci și proceduri de testare care să verifice nivelurile de emisii în condiții reale de utilizare, prin planuri de monitorizare a emisiilor motoarelor puse în practică de constructorii de motoare sau de autoritățile de supraveghere, pe calea unor sisteme de conformitate în funcționare (*in service conformity*).

4.7 CESE este conștient de faptul că obiectivele mai ambițioase de reducere a emisiilor necesită adoptarea dispozitivelor de post-tratare și consideră, astfel, indispensabil ca aceste dispozitive să nu poată fi manipulate, operatorii trebuind să efectueze întreținerea corectă a acestora, pentru a le garanta eficiența pe toată durata prevăzută de viață a tractoarelor. În caz contrar, motoarele ar putea genera emisii mai grave decât cele ale motoarelor care corespund unei etape anterioare. În prezent, directiva cuprinde reguli minime cu privire la întreținere și

nicio prevedere împotriva manipulării dispozitivelor și, în special, a programelor informatice pentru funcționarea acestora. CESE recomandă Comisiei Europene să adopte cât mai rapid măsuri care să împiedice funcționarea tractoarelor agricole și forestiere dacă dispozitivele de post-tratare nu sunt întreținute corect și, de asemenea, care să împiedice accesul persoanelor terțe, neautorizate în mod explicit de constructori, la sistemele de programe informatice care asigură funcționarea corectă și controlul emisiilor.

Bruxelles, 16 februarie 2011

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON
